

ПРОВЕДЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ НА НАВЧАННЯ У ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Стельмах О. В.

*кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Розбудова України орієнтує кадри на науку та пріоритет якісних змін. Якість спеціалістів в першу чергу забезпечується ефективністю професійної орієнтації молоді, професійним відбором, а потім інтенсифікацією підготовки, всією системою навчання та виховання.

Головним завданням Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД) є створення умов для надання якісної сучасної освіти в галузі безпеки людини через вільне творче навчання та наукові дослідження відповідно до потреб суспільства, зумовлених розвитком держави, науки, економіки та культури.

Кандидати, які виявили бажання навчатися у ЛДУБЖД повинні пройти професійно-психологічний відбір, адже заклад є військового типу і навчання проходить у особливих умовах.

В основі професійного психологічного відбору виділяють два важливі аспекти – індивідуально-психологічні особливості майбутнього фахівця та специфіку діяльності, яка вимагає від нього конкретних професійно важливих якостей, характерних для певної спеціальності. Відповідно, метою професійного психологічного відбору є визначення рівня відповідності індивідуальних рис кандидата на навчання до вимог, які висуває професія, і прогнозування успішності подальшої професійної діяльності особистості [3, с. 244].

Професійно-психологічний відбір проводиться з використанням методів соціально-психологічного вивчення, психологічного та психофізіологічного обстеження, медичного відбору та фізичної підготовленості [1, с. 2].

Так, соціально-психологічне вивчення кандидатів на навчання дає можливість оцінити умови виховання і розвитку особистості, її професійну спрямованість, емоційно-вольові якості, організаторські здібності, особливості спілкування і поведінку в колективі, а також освітню і професійну підготовленість. Адже, майбутні курсанти проводитимуть багато часу разом, проживатимуть на казармі, постійно

будуть навчатись та спілкуватись у колективі, тому саме соціально-психологічне вивчення дає змогу оцінити готовність кандидатів на навчання до умов військового закладу.

Психологічне та психофізіологічне дослідження дозволяє оцінити пізнавальні психічні процеси майбутніх курсантів (сприйняття, увага, пам'ять, мислення), властивості нервової системи (сила, рухливість, лабільність, врівноваженість), психомоторики, психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності). Для психологічного вивчення особистості використовують психологічні тести та проводять індивідуальну бесіду із кандидатами на навчання [2, с. 164].

Ще одним важливим етапом професійно-психологічного відбору є медичний огляд, за допомогою якого визначають стан здоров'я особистості, необхідний для діяльності в екстремальних умовах.

Також проводять відбір за рівнем фізичної підготовленості, який допомагає вивчити функціональний потенціал кандидата та його фізичні можливості.

Таким чином, провівши професійно-психологічний відбір фахівці складають відповідні висновки про професійну придатність кожного кандидата на навчання.

Професійно-психологічний відбір є надзвичайно важливим та необхідним етапом, адже ефективно проведений відбір дає можливість визначити кандидатів, які відповідають вимогам професій в особливих умовах, що в свою чергу отримують задоволення від навчання та несення служби у військовому закладі, відповідально ставитимуться до своєї професії та в результаті принесуть користь Державі.

Розв'язання проблеми раціонального відбору і розподілу кадрів неможливе без розроблення алгоритмів диференційованого прогнозування професійної придатності за різними видами професійної діяльності, спеціалізованих комп'ютерних програм та стандартизації прийомів і методів первинної обробки результатів обстеження кандидатів.

Література:

1. Про затвердження Інструкції з організації психологічного забезпечення службової діяльності аварійно-рятувальних служб: Наказ від 23 лютого 2004 року № 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0323-04#Text>

2. Сірко Р. І. Медико-психологічні аспекти професійно-екстремальної підготовки фахівців до професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях / Сірко Р. І., Бейзим І. Х., Слободяник В. І. // Збірник тез

круглого столу : 28 січня 2010 / *Психологія комунікації і впливу в управлінській діяльності* / Львів: ВЦ ЛьДУВС, 2010. С. 164–166.

3. Стельмах О.В. Особливості професійно-психологічного відбору кадрів. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2017. № 15. С. 243–247.

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ДО РОБОТИ В КЛАСАХ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Федорчук А. Л.

кандидат педагогічних наук,

*доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

Процес формування готовності майбутнього вчителя інформатики до профільного навчання старшокласників визначено як стійкий і послідовний процес розвитку компонентів професійної готовності з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності під час підготовки в закладах вищої освіти. Цей процес зумовлений загальними засадами професійної підготовки вчителя до сучасної системи освіти та специфікою профільного навчання, що висуває нові вимоги до професійної готовності вчителя інформатики.

Проблеми визначення рівня готовності до професійної діяльності в педагогіці досліджували Г. Балл, К. Дурай-Новакова, М. Дьяченко, Л. Кандибович, А. Коломієць, Л. Кондрашова, Г. Костюк, Н. Кузьміна, А. Линенко, В. Моляко, О. Мороз, О. Пехота, В. Сластьонін та інші учені. В останні роки проблемою готовності до різних видів педагогічної діяльності займалися В. Борисов, Л. Кадченко, А. Капська, В. Ковальчук, О. Полякова, Н. Пономарьова, Т. Тихонова, О. Усата та інші дослідники. Проте аналіз наукових джерел дає можливість стверджувати, що науковці мають різні погляди на перелік рівнів сформованості готовності до професійної педагогічної діяльності. Метою статті є встановлення критеріїв і показників щодо рівня сформованості готовності майбутнього вчителя інформатики до роботи в класах фізико-математичного профілю.

Грунтуючись на дослідженнях компонентно-структурного дослідження педагогічних систем, які здійснили Т. Тихонова